

Amerikaanse opstelling: een hoge stal met scharrelruimte in het midden en legnesten aan de zijkanten.

“In de **vermeerdering** is elk detail belangrijk”

Ruim vijf jaar geleden ging legvermeerderingsbedrijf Nijboer VOF in Espel volledig in vlammen op. “Er was op dat moment een bouwbedrijf bezig met laswerkzaamheden, waarbij door een klein vonkje plotseling brand ontstond. Binnen een half uur was er niks meer van ons bedrijf over. We stonden machteloos toe te kijken. Een verschrikkelijke ervaring, maar we hebben ook een nieuwe kans gekregen”, aldus Theo Nijboer.

Op de muur in de kantine hangt een foto van één kip. “Dat is Fikkie, de enige kip die de brand heeft overleefd”, vertelt Theo. “Direct na de brand lukte het niet om haar te vangen, maar drie weken later kwam ze ineens weer aangelopen. We hebben haar naar een collega-bedrijf gebracht en daar is ze weer helemaal opgeknapt. Vijf maanden later zat ze weer goed in de veren en drieënhalf jaar later heeft ze zelfs nog nakomelingen voortgebracht. Na de brand zat de schrik er overigens flink

in. We konden er zelf niks aan doen, maar de angst dat het weer gebeurt blijft. Toch zijn we er weer tegenaan gegaan. De brand was op 5 mei 2009 en in oktober dat jaar zijn we weer begonnen.”

Amerikaanse opstelling

Theo runt het vermeerderingsbedrijf samen met zijn vrouw Frida en zoon Ronald. In 1992 gingen zij van start met het houden van vleeseenden, maar toen de prijzen steeds verder omlaag gingen, be-

sloten zij in 2003 om de overstap te maken naar legvermeerdering. “We maakten toen nog steeds gebruik van de stallen die oorspronkelijk voor de vleeseenden bedoeld waren”, vertelt Ronald. “In 2008 hadden we 15.000 dieren en in 2009 wilden we gaan uitbreiden. Maar tijdens de bouw brak er dus brand uit. Toen zijn we helemaal opnieuw begonnen en hebben we de stallen van begin af aan volledig op pluimvee ingericht.” “Het voliëresysteem voor moederdieren stond destijds nog in

de kinderschoenen, dat durfden we nog niet aan”, vervolgt Theo. “Met het oog op klimaatbeheersing kozen we daarom voor twee stallen met een Amerikaanse opstelling: een hoge stal met scharrelruimte in het midden en legnesten aan de zijkanalen. We hebben in totaal 25.000 moederdieren; de helft NOV0gen Classic en de helft NOV0gen White. Daarnaast hebben we nog een akkerbouwbedrijf met aardappelen, uien, bieten, lelies, enzovoorts. Voor dat bedrijf doen we ook alles zelf.”

Clean werken

Theo: “Het belangrijkste vind ik dat we clean en hygiënisch werken. We hebben voor een kapitaal aan kippen in de stallen en daar moet je zuinig op zijn. Daarom maken we strikt gebruik van de hygiënesluis: douchen voor het betreden van de stallen is verplicht, spullen die meegaan worden ontsmet en we maken gebruik van codesloten. Niemand gaat zomaar de stal in en tussen de stallen en de plek waar de eieren geladen worden zit een bufferzone. Zo beperken we het besmettingsrisico tot het uiterste.”

Theo Nijboer

Ronald Nijboer

Klimaatbeheersing

Een ander aandachtspunt is het klimaat. Ronald: “De vorige stallen waren veel lager. In de huidige situatie is de circulatie een stuk beter, dat merk je aan de hoeveelheid bevruchtelingen. Maar ook de plek van de legnesten en beunen speelt daarbij een rol.” “De hennen zijn fitter”, vult Theo hem aan. “Verder doen we er alles aan om temperatuurschommelingen te vermijden, vooral in de nacht mag de temperatuur niet te veel zakken. Zeker in warmere tijden geeft een goed klimaat veel voordelen. Normaal gesproken gaan we twee keer per dag de stal in, maar niet wanneer het erg warm is. Dan gaan we ’s morgens op tijd de stal in en blijven we de rest van de dag weg, zodat we geen druk op de kippen leggen. Om hittestress te voorkomen, verstreken we daarnaast extra vitamine C.”

Op tijd ingrijpen

Mochten zich toch gezondheidsproblemen bij de dieren voordoen, dan wordt er zo snel mogelijk ingegrepen. Theo: “Iedere drie weken komt de dierenarts op bezoek voor controle en monsternamen, hij loopt het hele bedrijf na. Sinds ongeveer een jaar is dat wettelijk verplicht. De vermeerderingssector staat onder streng toezicht en dat is alleen maar goed, want we exporteren veel. En uiteraard wil je zeker weten dat alles goed gaat, een deskundig blik van buitenaf is dan altijd welkom. Onze veterinaire begeleider van Verbeek komt bij de opzet van een nieuwe ronde zelfs wekelijks op bezoek. We willen risico’s zoveel mogelijk vermijden.” “Daarom

zijn we ook fanatiek met vitaminen en letten we goed op de voersamenstelling”, gaat Ronald verder. “En aangezien we hiernaast ook een akkerbouwbedrijf hebben, is het zaak om goed te plannen. We besteden een vast aantal uren aan de kippen en de regel is dat de stallen altijd voorgaan. Eerst moeten de stallen klaar zijn, daarna gaan we pas verder werken op het land.” Theo: “De dieren merken het als je gehaast bent, dan worden ze ook gestresst en raak je het overzicht in de stal kwijt. We nemen altijd rustig de tijd om naar de kippen te kijken en te luisteren naar de geluiden die ze maken. Als er iets mis is, dan kan ik dat vaak al aan het geluid horen.”

Combinatie van factoren

Ronald: “We willen alles perfect hebben en dat vraagt veel van je. ’s Morgens tussen tien uur en half elf willen we bijvoorbeeld alle broedeieren al in de conditioneringsruimte hebben liggen, dan blijft de kwaliteit hoog. Anders heb je kans dat het embryo al gaat werken. De eieren moeten zo snel mogelijk op de juiste temperatuur bewaard worden. Broederijen geven aan dat eieren vaak te lang blijven liggen. Daarom gaat bij ons om twee uur ’s nachts het licht al aan en om half acht beginnen we met het uit de stal halen van de eieren.” Theo: “In de vermeerdering telt elk detail, het gaat om een combinatie van factoren: goed materiaal, gezonde kuikens, goed voer, het juiste klimaat, hygiënisch werken, enzovoorts. Je mag geen steek laten vallen.”